

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁÓDZI

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 18, Tel. 2-93.

Administracja czynna od godz. 9—12 wp.
Redakcja od godz. 2—3 po południu.

Prenumerata: Miesięcz. zł. p. 0.60.

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery
szp. na stronie) zł. p. 0,15—Przed tekstem
zł. p. 0,45— za wiersz (dwie szpalty na
stronie) Drobne zł. p. 0,03 za wyraz.
Najmniejsze ogłoszenie zł. p. 0.30.—

Geny egzemplarza zł. p. 0.15.

Nr 44. (267.)

Łódź, wtorek 28 października 1924 r.

Rok VI.

Inż. S. SKRZYWAN

Naczelnik Wydziału Kanalizacji i Wo-
dociągów
Magistratu m. Łodzi.

Kanalizacja, wodociągi i oczyszczanie m. Pragi Czeskiej.

Kanalizacja m. Pragi zaprojektowana była w dziewięćdziesiątych latach zeszłego stulecia przez W. H. Lindley'a i przez tegoż wybudowana. Główne roboty ukończono około 1902 roku. Objęły one: sieć miejską śródmieścia, główny daker z rur żelaznych pod Wełtawą, kanał— kolektor, doprowadzający ścieki do Babińca z prawego brzegu Wełtawy i 2 kolektory— z lewego brzegu i wreszcie— stację oczyszczania ścieków w Babińcu. Do tej instalacji włączonych jest mniej więcej 400.000 mieszkańców. Pozostałe dzielnice, o ludności ogólnej 300.000 mieszkańców, posiadają sieć kanalizacyjną, której ścieki według projektu Lindley'a miały być odprowadzane również do centralnej stacji oczyszczania ścieków w Babińcu, jednakże dotychczas przyłączenie tych dzielnic dokonane nie zostało i dzielnice te, każda osobno, spuszczają swe ścieki w nieoczyszczanym stanie wprost do rzeki. Stacja oczyszczania w Babińcu, jest w zasadzie taką samą, jaką ma być stacja w Lablinku; główna różnica polega na tem, że w Babińcu sита są nieruchome i oczyszczanie sít dokonywane jest za pomocą ludzkiej siły, zaś w Lablinku mają być zastosowane sита ruchome i oczyszczanie sít będzie dokonywane za pomocą szcotek, poruszanych mechanicznie.

Przy oglądaniu Stacji oczyszczania ścieków w Babińcu chodziło mi głównie o praktyczne odpowiedzi na następujące 4 pytania:

- 1) Czy instalacja zaprojektowana przed 25 laty okazała się odpowiednią i czy nie wymaga zasadniczych zmian?
- 2) Jakie są wyniki oczyszczania ścieków pod względem chemicznym? Jaki procent zanieczyszczeń zatrzymuje się w osadniku dla płasko, na sítach i w osadnikach dla klarowania? Względnie jaki procent zanieczyszczeń pozostaje w początku, a jaki procent — w końcu galerji do klarowania?
- 3) Co się robi ze śzlamem? Czy są trudności w jego przechowywaniu? Czy zanieczyszcza powietrze? i

4) Czy w związku z rezultatem dwadziestoletniej praktyki w Babciecu, nie należałoby w instalacji, zaprojektowanej dla Łodzi i w ogólnych zarysach jednakowej z poprzednią — uczynić jakiegokolwiek zmiany?

Odpowiedź na pierwsze pytanie jest najzupełniej wyraźna — instalacja pracuje bez przerwy, wszystkie jej części okazały się praktyczne w działaniu, stopień oczyszczenia ścieków jest dość znaczny, powodów do skarg niema.

Na drugie pytanie nie zdołałem otrzymać jakiegokolwiek konkretnej odpowiedzi, gdyż żadne badania w tym kierunku prowadzone nie były. Istnicją tylko analizy chemiczne szlamu, z których wynika, że szlam ten zawiera duży procent organicznych części i jest najzupełniej podatny do celów rolnictwa, jako nawóz.

Na trzecie pytanie, odpowiedź wyraźna: w lecie szlam przepompowują do barki, która w miarę napełniania wywożona jest na odległość 10—25 km. poniżej Stacji; przybrzeżni mieszkańcy chętnie rozbierają szlam, płacąc po 8 koron za m. sześć. szlamu (z 90% wody) i po 4 korony na samej Stacji oczyszczenia ścieków — za szlam wysuszony. W zimie szlam przepompowują do basenów szlamowych. Zajmają one około 1 ha powierzchni. Są to doły — wykopane w ziemi na głębokość 30 — 40 cm. Spód dołów jest słabo zdrenowany: drewny odprowadzone są do kilka studzienek i zasypane piaszczystą ziemią. Szlam po miesiącu leżenia w dole przybiera postać zwykłej ziemi-próchnicy i jest z łatwością ładowany łopatami na taczki. Żadnego przykrego zapachu szlamu w czasie bytności na Stacji nie zauważyłem.

Na czwarte pytanie odpowiedzi nie mogłem w Pradze znaleźć. Wkrótce w Pradze mają przystąpić do rozszerzenia klarowników drogą wybudowania dalszych galerij. (Lindley przewidział 30 galerij, obecnie istnieje tylko 10.) Jednakże, czy nowe galerje będą również budowane na 90 m. długości, czy też będą krótsze — to ostatecznie nietylko nie jest wyjaśnione, ale nawet różstrzygnięcie tej sprawy wcale nie znajduje się na porządku dziennym.

Wniosek ogólny: co W. H. Lindley przed 25 laty dla Pragi zaprojektował, okazało się praktycznym i dobrem, zaś sprawa oczyszczania ścieków poza ramy, zakreślone przez Lindleya, nie wyszła.

Wodociąg m. Pragi wybudowany został w latach 1908—1912. Dawniej istniał wodociąg z Wełtawy z filtrami. Ilość wody była niedostateczna, zamiast rozszerzenia dawnego wodociągu, zdecydowano się budować nowy, oparty na ujęciu wody podskórnej w basenach rzek Izary i Łaby w odległości 25 km. od Pragi. Projekt sporządzony został przez inż. A. Thiema i E. Prinza (oba znani w świecie technicznym.) System ujęcia wody jest najzupełniej ten sam, co zaprojektowany dla Łodzi. Teren służący do ujęcia wody przedstawia płaską dolinę, wypełnioną aluwialnym pokładem piasków i żwirów, spoczywających na nieprzepuszczalnej warstwie szyfru kredowej formacji. Warstwa szyfru leży na głębokości od 4 do 16 mtr. pod powierzchnią ziemi. Istnieje 600 sztuk studzien wierconych o średnicy wewnętrznej 150—200 mm. Studnie w dolnej części otoczone są tkaniną miedzianą 4-ech różnych kalibrów o otworach do 1 mm. i mniej zależne od grubości piasku. Studnie połączone są w grupy, każda grupa posiada swoją oddzielną stację pomp, pędzoną elektrycznie z centralnej Stacji; każda z tych poszczególnych stacyj pomp, tłoczy wodę do zbiorników głównej Stacji pomp. Tu bierze początek rura tłocząca do Pragi, D—1.100 mm. Przewidziano 2 rury: obecnie istnieje tylko jedna. Podaje dziennie 60 — 80.000 m. sześć.; ciśnienie dochodzi do 14 atm. Oprócz wody podskórnej, czerpana jest również woda głębsza — artezyjska z wodonośnej

warstwy, znajdującej się pod wyżej wspomnianym szyfręm. Zrobiono 7 takich studzien po 225 mm. średnicy, rozstawionych na długości 700 metrów. Świdrowe otwory wykonywano o średnicy 1200 mm. Po przebiciu warstwy szyfru otwór roboczy zmniejszono od 500—600 mm. Głębokość otworów świdrowych i studzien — 60 metr. Poziom wody przed pompowaniem wznosił się 5 metr. nad poziom ziemi. Depresja obecna stanowi 30 metrów przy 7-miu studniach, które ogółem dają 1000 m. sześć. dziennie. Woda artezyjska jest żelazista i zawiera 7 mg. na litr. Fe, O₃. Konieczne jest odżelaznianie za pomocą złóż szlakowych i filtrów piaskowych, które pracują z wydajnością około 10 m. sześć. na dobę i 1 m. kwadr. powierzchni filtra. Rezultaty odżelazniania i filtrowania dobre. Woda z filtrów spływa do zbiorników głównej stacji i razem z wodą podskórną jest pompowana do miasta.

Jeśli porównać urządzenie wodociągów praskich z wodociągami W. H. Lindley'a, zaprojektowanymi dla Łodzi, to trzeba dojść do wniosku, że w Pradze popełniono dwa zasadnicze błędy, których w projekcie łódzkim nie ma, a które w Pradze już dały się we znaki. Po pierwsze: linja tłocząca ma ciśnienie w niskich miejscach, dochodzące do 14 atm. W Pradze pogrąbiono ścianki rury z 24 do 32 mm.; jednakże to nie pomogło, rura parę lat temu pękła i jakoby Praga była bez wody przez 14 dni! Do tego przyczyniła się również druga okoliczność — drugi błąd — rezerwoary w Pradze przedstawiają objętość 7000 m. sześć., czyli mniej więcej 1/10 dziennego zapotrzebowania, gdy rezerwoary, zaprojektowane dla Łodzi dla pierwszej serii robót, będą pojemności 80,000, czyli będą miały więcej, niż dwudniowy zapas wody do czasu wybudowania drugiej rury tłoczącej.

Przykład Pragi również pod innym względem potwierdza, jak dobrze został obmyślony projekt Lindley'a dla Łodzi: Praga otrzymuje obecnie około 80.000 m. sześć. wody podskórnej; ilość ta dla Pragi już jest niedostateczną i już zaczynają tam poważnie myśleć o dalszem rozszerzeniu wodociągu. Tymczasem — wody podskórnej więcej niema i konieczne jest wyszukanie nowych źródeł w zupełnie innych miejscach — czyli badanie nowego — drugiego wodociągu. Mówiono mi, jakoby miasto miało zamiar dalsze rozszerzenie wodociągu oprócz na dostarczanie do miasta wody nie-filtrowanej z Wełtawy i co zatem idzie, wybudowania drugiej sieci rur miejskich dla wody brudnej (do celów fabrycznych, polewania ulic i mycia). Łódź, idąc za projektem Lindley'a, w tej tradnej sytuacji nigdy się nie znajdzie: o ile wody podskórnej w Smardzewicach i Modrych Źródłach zabraknie, zawsze będzie można rozszerzać wodociąg, ajmując wodę z Pilicy w dowolnej ilości: zasadniczy postulat jedności wodociągu naruszony nie zostanie!

Oczyszczanie miasta znajduje się w stadium początkowem: zaledwie 1/3 część miasta oczyszczana jest przez Urząd Miejski. W tym celu istnieją 4 automobile i odpowiednia ilość cynowych zamkniętych kabliów. Kable znajdują się w poszczególnych domach i w nich gromadzone są odpadki, śmieci, popiół. O określonej zgóry godzinie, alicami miasta przejeżdża automobil, mający pastę kabli; te kable zostawia w każdym domu, a napełnione kable zabiera.

Do polewania ulic istnieją 4 automobile typu „Laffly” i jeden wagon motorowy tramwajów elektrycznych, na którym zamiast woza umieszczony jest żelazny rezerwoar. Rezultat działania tych aparatów jest bardzo dobry. Do zamiatania ulic istnieje kilka automobilów — trzy — lub czterokołowych z mechanicznymi szczotkami. Ciekawe są cyfry wydajności:

1 automobil w 8 godzin zamiata	90,000 m. kwadr.
1 wóz konny ze szczotką ruchomą	30,000 „ „
1 robotnik ze szczotką ręczną	3,000 „ „

Za automobilem jedzie wóz jednokonny z 4 ludźmi, którzy zbierają zmiotki i wywożą je za miasto. Zamiatanie mechaniczne odbywa się tylko na ulicach o braku na betonowym pokładzie.

Dział sprawozdawczy.

Protokół

31 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 16 października 1924 r.

Komplet radnych 74, obecnych radnych 56.
Komplet członków Magistratu 11, obecnych członków Magistratu 10.

Posiedzenie otworzył o godz. 20 min. 10 Prezes Rady M., Dr. B. Fichna, w obecności quorum Rady (66 członków), zaprosił do stołu prezydjalnego radnych sekretarzy K. Dworzniackiego i R. Wojakowskiego oraz Dyrektora Biura Rady Miejskiej, p. P. Rundo, do prowadzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości:

1. Krótkie zapytania:

a) 1. r. Stoniewskiego, czy prawdą jest: że w szkole przy ul. Cegielnianej 1/4 gmachu jest zajęta na mieszkania prywatne, że przy ul. N. Marysińskiej również gmach szkolny jest przeznaczony na mieszkania nauczycielek, że przy ul. Przejazd kierownik szkoły z sali szkolnej ławki wyniósł i urządził ją sobie na mieszkanie, że jeden z kierowników szkół dostał 4 pokoje w gmachu szkolnym i w tym samym gmachu żona jego 2 pokoje, więc razem 6 pokoi

2. odpowiedź ławn. Hajkowskiego, w imieniu Magistratu, że nie jest prawdą, jakoby w gmachu przy ul. Cegielnianej 1/4 była przeznaczona na mieszkania. Prawdą jest natomiast, że, zgodnie z planem, zatwierdzonym przez ministerstwo, wydzielone tam 3-pokojowe mieszkanie dla kierownika. — Co do ul. Marysińskiej, wyzyskane zostało poddasze czasowo na mieszkania dla nauczycieli, ze względu na to, że szkoła jest bardzo oddalona od środka miasta. Zresztą w danym wypadku tak samo jedno z tych mieszkań przewidziane jest ustawowo na mieszkanie kierownika, i 2 czy 3 małe pokoiki dla nauczycieli. Co do ul. Przejazd, Magistratowi nic nie wiadomo, jakoby kierownik wprawił ściankę urządził mieszkanie. Czwarte pytanie do p. Hodulki i jego żony, to p. Hodul-

ko jest kierowniczką, z tego powodu zajmuje mieszkanie 3-pokojowe, a p. Hodulko żadnego oddzielnego mieszkania nie ma.

b) 1. r. Nowackiego, czy prawdą jest, że nowa linja tramwajowa na ul. Brzezińskiej nie dochodzi do cmentarza katolickiego. Czy w zamiarach Magistratu nie leży tego rodzaju rzecz, jak udostępnienie powrotu ludności katolickiej z cmentarza tramwajem.

2. odpowiedź wprez. Wojewódzkiego, w imieniu Magistratu: To, dokąd mają poszczególne linje dochodzić, zostało określone na zasadzie koncepcji zawartej w r. 1922 i z tych względów tramwaj na ul. Brzezińskiej dochodzi do granicy miasta; poza granice miasta tramwaje miejskie wychodzić nie mogą, dlatego, że miasto nie ma prawa wypuszczać dalej i z tego powodu tramwaje zatrzymują się na granicy miasta.

2. Zawiadomienia członków Rady Miejskiej: S. Bartczaka, I. M. Bialera, Z. Fiedlera, F. Kałużyńskiego, dr. St. Kopczyńskiego, E. Machera, dr. A. Margolisa, S. Rapalskiego, J. Stypułkowskiego, usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

3. Komunikaty:

a) Frakcji radzieckiej N. P. R. o desygnowaniu do Komisji Spraw Ogólnych r. Papisa (na miejsce r. Brauna) oraz Delegacji Wydziału Zdrowotności Publicznej r. Lassa (na miejsce r. Papisa).

b) Frakcji radzieckiej Koła Narodowego o desygnowaniu do Komisji Skarbowo-Budżetowej r. Nowackiego (na czas nieobecności r. Machera) oraz r. Mazurowskiego (na miejsce r. Bartczaka).

4. Odezwy Magistratu:

№ 1752/24 I. z dnia 14. X. 1924 r. treści następującej:

„W związku z nadesłaną nam przy piśmie № 926 R. M. z dnia 19 września 1924 roku odezwą mieszkańców ulicy Pabjanickiej w sprawie warunków komunikacyjnych i oświetleniowych tej dzielnicy miasta uprzejmie komunikujemy, co następuje:

1. Korzystanie z torów elektrycznych kolejek dojazdowych w granicach miasta może nastąpić dopiero w roku 1926, o ile Rząd zgodnie z § 49 koncesji nadanej w roku 1909 Towarzystwu Łódzkich Elektrycznych Kolejek Dojazdowych, — przekaze miastu przysługujące mu prawo wykupu przedsiębiorstwa. W sprawie tej Magistrat opracowuje odpowiedni memoriał do władz państwowych, w którym wykaże na podstawie danych statystycznych konieczność przekazania tych praw miastu.

2. Wobec braku na Szosie Pabjanickiej kabla o niskim napięciu oraz rurociągu gazowego koszt ustawienia 60 lamp na tej ulicy wyniesie około 140.000 złotych; ponieważ zaś — w związku z projektem nowej koncesji elektrowni łódzkiej — koncesjonariusz zobowiązany jest do bezpłatnego zainstalowania na Szosie Pabjanickiej oświetlenia elektrycznego, sprawę powyższą należy narazie odłożyć."

№ P. 2652/24 l. z dn. 10. X. 1924 r. treści następującej:

„W związku z zapytaniem r. Zuberta, zamieszczonem w protokole 30 (II sesji) posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 9 października 1924 roku, w sprawie systematycznych kradzieży w zakładzie kąpielowym przy ul. Szkolnej wyjaśniamy, iż w dniu 26 lipca r. b. zwrócił się do nas Wydział Zdrowotności Publicznej z prośbą o wdrożenie postępowania dyscyplinarnego przeciwko p. Stefaji Góreckiej, kasjerce zakładu kąpielowego przy ul. Szkolnej, którą oskarżono o kradzież bielizny i mydła. Zgodnie z wnioskiem Wydziału Zdrowotności Publicznej przekazaliśmy sprawę Komisji Dyscyplinarnej w myśl istniejących przepisów o postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko pracownikom miejskim, przy czym p. Górecka nie została zawieszona w czynnościach, gdyż przeprowadzone wstępne dochodzenia nie dały dostatecznych dowodów jej winy.

Komisja Dyscyplinarna nie wydała jeszcze dotychczas orzeczenia w tej sprawie, o czym zawiadomiliśmy Prezydium Rady Miejskiej piśmie z dnia 9 października 1924 r. № dz. P. 2652/24 l. na skutek zapytania z dnia 25 września r. b. № dz. 1011/24 R. M. We wspomnianem piśmie naszym nadmieniliśmy, iż w wyniku dochodzenia zawiadomimy Prezydium Rady Miejskiej z chwilą otrzymania orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej; obecnie możemy tylko ponowić nasze zapewnienie z tem, że jednocześnie zwracamy się do Komisji Dyscyplinarnej o przyspieszenie zbadania sprawy.

5. Pismo Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego z dnia 6. X. 24 r. L. dz. I. 12430/24 o przyznaniu gminie m. Łodzi zasiłku w wysokości zł. 40 tysięcy na budowę 7 klasowej podwójnej publicznej szkoły powszechnej w Łodzi na Nowem Rokiciu.

6. Reskrypt Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20. 8. 24 r. w sprawie zatwierdzenia statutu o poborze na rzecz m. Łodzi podatku od oświetlenia elektrycznego i gazowego w lokalach z wyszynkiem alkoholu i w lokalach zabaw, rozrywek i widowisk.

7. Odezwę Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi — Wydziału Samorządowego — № S. M. 1461/24 z dnia 30 września 1924 r. w sprawie podatku od biletów jazdy tramwajami miejskimi i łódzkimi kolejami dojazdowymi na rzecz m. Łodzi, wraz z postanowieniem Komisji Skarbowo Budżetowej z dnia 14 b. m. w przedmiocie zwrócenia się do Magistratu z zapytaniem, czy i jakie kroki poczynił dla utrzymania w mocy uchwały Rady Miejskiej, przewidującej powyższy podatek, oraz jakie są widoki na zmniejszenie ceny biletów tramwajowych w związku z zaniechaniem poboru podatku.

8. Statut Sekcji do Walki z Alkoholizmem, nadesłany Rady Miejskiej do wiadomości przy piśmie Magistratu № 1835/24 l. z dn. 9. X. r. b.

9. Oświadczenie Prezesa Rady Miejskiej, że zgodnie z uchwałą Prezydium Rady z dnia 9 b. m. odbędzie się w niedzielę, dnia 26 października r. b. posiedzenie uroczyste R. M. ku uczczeniu sprowadzenia do kraju zwłok Henryka Sienkiewicza.

Uchwalono:

I. W sprawie doraźnej pomocy dla pracowników intelektualnych ekspedjentów przy Związkach Zawodowych.

Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu № 1212 z dnia 10 października r. b. postanawia:

1. wypłacić Związkowi Zawodowemu z funduszków miejskich kwotę zł. 15.000.— tytułem zwrotnej pożyczki na zorganizowanie doraźnej pomocy dla bezrobotnych pracowników intelektualnych ekspedjentów;

2. utworzyć w związku z tem i uchwałą Rady Miejskiej № V z dnia 9 października r. b. w budżecie (neto) Zarządu m. Łodzi na rok admini-

stracyjny 1924 w wydatkach działu Ia, tyt. VI nową pozycję 85 — „Pożyczka na doraźną pomoc dla bezrobotnych pracowników intelektualnych” — zł. 65.000.— i we wpływach działu Ia, tyt. II nową pozycję 7 — „Zwrot pożyczki, udzielonej na doraźną pomoc dla bezrobotnych pracowników intelektualnych” — zł. 65.000.

II. W sprawie zaopatrzenia w mieszkania ludności niezarzędniczej.

Rada Miejska wzywa Magistrat do zwrócenia się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o zezwolenie na stosowanie w m. Łodzi p. b. art. 28 Dekretu o zapobieganiu brakowi mieszkań (Dz. Pr. 8/1919 poz. 116), nakazującego właścicielom lub dzierżawcom domów podział czteropokojowych i większych lokali niezajętych na mieszkania mniejsze.

III. W sprawie przyznania Magistratowi m. Łodzi prawa zajmowania lokali dłużej niż kwartał próżno stojących, oraz nakazania właścicielom domów zniszczonych i niezamieszkałych, by uczynili je przydatnymi do użytku:

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 1156 z dnia 30 września 1924 r., postanawia:

1. zwrócić się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z prośbą o przyznanie Magistratowi m. Łodzi — na podstawie art. 28 lit. e, g dekretu z dnia 18 stycznia 1919 roku o zapobieganiu brakowi mieszkań (Dz. Pr. [P. P. № 8/19, poz. 116) — prawa zajmowania lokali, dłużej niż kwartał próżno stojących, dla odnajęcia ich na rachunek właściciela domu, jak również prawa nakazania właścicielom domów zniszczonych i niezamieszkałych, by uczynili je przydatnymi do użytku.

2. wezwać Magistrat do wykonania niniejszej uchwały.

IV. W sprawie rozmieszczenia dzieci w szkołach powszechnych, w zależności od miejsca zamieszkania tychże:

Po referowaniu sprawy przez r. Knorra, sprawozdawcę Komisji do Spraw Ogólnych, wysłuchaniu wyjaśnień ławnika Hajkowskiego, przewodniczącego Wydziału Oświaty i Kultury, oraz przeprowadzeniu w tej mierze wyczerpującej dyskusji, w której zabierali głos: rr. Holenderski, Nowacki, Dworzniecki, dr. Schweig, Wojakowski, Zubert i Kurek —

przejąć nad sprawą do porządku dziennego.

W sprawie powyższej r. Dworzniecki zgłasza w imieniu Frakcji N.P.R. oświadczenie, treści następującej:

„Z przebiegu dyskusji nad tym wnioskiem wynika, że wystąpienie r. Holenderskiego jest zupełnie bezpodstawne. Fakty bowiem, przytoczone przez wnioskodawcę, nie upoważniają do wystąpienia przeciwko Komisji Powszechnego Nauczania, jakoby ona przy przenoszeniach dziatwy szkolnej kierowała się chęcią dokuczenia pewnej części ludności. Najwyżej może być mowa o pewnych mimowolnych pomyłkach, które tem łatwiej dadzą się usprawiedliwić, gdy się zważy ogrom materiału, jakim Komisja Powszechnego Nauczania zmuszona jest operować (chodzi tu o 60.000 dzieci, uczęszczających do 160 szkół o 1400 oddziałach). Niewygody, jakie są następstwem przesuwania oddziałów szkolnych dotyczą ogółu dziatwy szkolnej, a nie tylko dziatwy żydowskiej, jak twierdzi radny Holenderski.

My w wystąpieniu r. Holenderskiego widzimy:

1. chęć zdyskredytowania Komisji Powszechnego Nauczania przez zarzucenie obcej jej tendencji antysemickiej,

2. wytwarzanie nazewnątrz pozorów krzywdy, rzekomo dziejącej się ludności żydowskiej,

3. jatrzenie stosunków narodowościowych na terenie Rady Miejskiej i w mieście.

Z powyżej wyłuszczonej względów uważamy wystąpienie r. Holenderskiego za godne potępienia”.

V. W sprawie wybudowania Miejskiego Domu Noclegowego:

Rada Miejska, przychyłając się do wniosku Magistratu № 1141 z dnia 26 września 1924 r., postanawia:

1. przystąpić niezwłocznie kosztem około zł. 55.000.— do budowy miejskiego domu noclegowego na placu przy ul. Przędzalnianej № 60 według projektu, opracowanego przez Biuro Budowy Gmachów Miejskich;

2. podwyższyć w związku z tem w budżecie (brutto) Zarządu m. Łodzi na rok administracyjny 1924 poz. 20 tyt. XIV dz. V wydatków o zł. 55.000.— oraz

3. wezwać Magistrat do wykonania niniejszej uchwały.

VI. W sprawie pragmatyki służbowej dla pracowników Zarządu m. Łodzi:

W dyskusji szczegółowej zabierali głos członkowie Rady Miejskiej: Dr. Schweig, Turski, Holenderski, Cynarski, Grass, dr. Garliński, Poznański, Wolczyński oraz jako ostatni — r. Pfeiffer, sprawozdawca Komisji Pracy.

Głosowanie nad poszczególnymi artykułami pragmatyki odroczone do czasu zajęcia stanowiska w przedmiocie poprawek, zgłoszonych na dzisiejszem oraz poprzedniem posiedzeniu Rady Miejskiej, przez frakcje radzieckie oraz Komisję Pracy.

Zgłoszone poprawki postanowiono również przesłać Związkowi Zawodowym Pracowników Miejskich celem zakomunikowania Komisji Pracy swego stanowiska w terminie tygodniowym.

Z powodu zdekompletowania sali przewodniczący o godz. 0,40 posiedzenie zamyka.

Prezes Rady Miejskiej

(—) Dr. B. Fichna.

Radni sekretarze (—) K. Dworzniński.

(—) R. Wojakowski.

Prowadzący protokół (—) P. Rundo.

PROTOKÓŁ

posiedzenia Komitetu Budowy Teatru Miejskiego przy Magistracie m. Łodzi w dn. 30. września 1924 roku.

(w skróceniu)

Obecni: pp. dr. M. Barciński, prez. M. Cynarski, d-rowsa A. Garlińska, inż. L. Gole, B. Grajert, w.prez. W. Groszkowski, L. Grohman, M. Hertz, arch. J. Kaban, tawnik F. Kraczkowski, arch. D. Lande, arch. W. Lisowski, dyr. J. Nowosielski, dyr. R. Oberfeld, starosta A. Remiszewski, dyr. P. Rando, dyr. T. Szalborski, J. Urbanowski, w.prez. W. Wojewódzki, dyr. J. Wolczyński, dyr. K. Wroczyński, dyr. J. Zalewski, prof. C. Przybylski.

Przewodniczy inż. L. Gole.

Przed przystąpieniem do porządku dziennego przewodniczący stwierdza, iż okres wakacyjny był okresem pozornej martwoty zewnętrznej pracy Komitetu, w rzeczywistości zaś sprawa budowy posunęła się w tym czasie znacznie naprzód: poszczególni członkowie K-ta utrzymywali kontakt z prof. Przybylskim i byli poinformowani o biegu jego prac; następnie K-tet jest w posiadaniu 3 milj. szt. cegły, 10 wag. wapna, 1. wag. cementu i funduszu w kwocie około 126.000.—zł.

Członek - sekretarz p. Rando przedstawia następnie zebrany stan finansowy K-ta, z którego wynika, iż po potrąceniu części honorarjów wypłaconego architekcie, kosztów zwózki cegły i kapna 10 wag. wapna, K-tet dysponuje w dniu dzisiejszym kwotą 126.198.73 zł.

Wobec tego, iż Min. Spr. Wewn. reskryptem Nr. SM.3894/24 z dn. 31. lipca 1924 r. unieważniło uchwałę Rady Miejskiej z dn. 22 listopada 1923 r. w sprawie dalszego poboru specjalnej składki na budowę gmachu teatru w Łodzi, Magistrat z dn. 1. września r. b. zaprzestał poboru tej składki. Obecnie, o ile na mocy wszeźszych przez Zarząd Miejski starań, Ministerstwo nie zgodzi się

na kontynuowanie poboru wzm. składki, do czasu przedłożenia przez Magistrat nowego statutu podatkowego i uchwalenia go przez Radę Miejską, a opierającego się na rozporządzeniu wykon. z dn. 18.3.24 r., K-tet na żadne wpływy liczyć nie może.

Po odczytaniu przez przewodniczącego odezwy Magistrata Nr. 1402 24-I z dn. 17 września r. b., omawiającej możliwość ustanowienia podatku inwestycyjnego na cele budowy gmachu teatralnego, prez. Cynarski wyjaśnia, iż będąc w pierwszych dniach września w Warszawie, konferował w sprawie pow. w Min. Skarbu i Spr. Wewn.. W Min. Skarbu oświadczono mu, iż dotychczasowa składka, jako obciążająca tylko pewną kategorię obywateli, nie może być zatwierdzona, może być natomiast zatwierdzony specjalny podatek inwestycyjny, z warunkiem, że będzie należycie amotywowany, co też już zostało przez Magistrat uskutecznione i za pośrednictwem Urzędu Wojewódzkiego odpowiedni memoriał wraz z przychylną opinią tegoż został przesłany do Warszawy.

Po przeprowadzeniu dyskusji w sprawie powyższej, K-tet postanawia:

1. zobowiązać prof. Przybylskiego do sporządzenia kopji planów i kosztorysów na roboty budowlane, oraz do zebrania kosztorysów na roboty inwestycyjne od właścicielskich firm, w terminie miesięcznym, celem umożliwienia K-towi przedstawienia ich właścicielom.

2. wysłać do Warszawy delegację w składzie przedstawicieli K-ta w osobach prezesa p. inż. L. Golea i dr. M. Barcińskiego, oraz przedstawiciela Magistrata celem przedstawienia w Min. Skarbu i Spr. Wewn. konieczności dalszego pobierania specjalnego podatku na budowę teatru.

Z kolei K-tet wysłuchał i przyjął do wiadomości sprawozdanie prof.

Przybylskiego, który oświadczył, iż część kompozycyjna projektu została zakończona; obecnie projekt sprowadza się do przepisowego formatu i najdalej w ciągu 4-ech tygodni będzie można złożyć go w Min. Rob. Publ. dla zatwierdzenia i bezpośrednio potem, o ile fundusze będą, przystąpić do robót ziemnych. Co się tyczy terminu rozpoczęcia robót, to choć fundusze pozwalają jedynie na roboty ziemne i przygotowawcze, jednak — zdaniem jego — ze względu na to, że w sezonie zimowym łatwiej o robotników i o wywóz ziemi, należałoby przystąpić do nich i do wiosny wykonać.

Przewodniczący, uzupełniając sprawozdanie prof. Przybylskiego stwierdza, iż projekt został uzgodniony podczas bytności kilku członków K-ta w Warszawie, i że zmiany te nie wpłyną na architekturę zewnętrzną, ani na powiększenie kosztów. Otwartą jest jeszcze sprawa asytuowania teatru; jest ona w zależności od wykupa wzgl. wyłączenia części sąsiedniego placu, przylegającego do granic parku kolejowego.

W związku z powyższem K-tet postanawia:

uznając sprawę wykupa wzgl. wyłączenia części placu od al. Skwercowej, przylegającego do granicy parku kolejowego, za sprawę o znaczeniu pierwszorzędnem dla lepszego asytuowania gmachu teatralnego, — zwrócić się do Magistrata z prośbą o możliwie jak najrychlejszy wykup, a w ostateczności wyłączenie granta o ogólnej powierzchni mniej więcej 1.500 mtr. kw. (30 mtr. szerokości a 50 mtr. długości), w myśl opinii prof. Przybylskiego.

Następnie po wysłuchaniu sprawozdania arch. Lisowskiego o dokonanych robotach wstępnych na placu budowy. K-tet, przychylnie się do wniosku arch. Lisowskiego, postanawia:

przystąpić kosztem około 2.000. zł. zgodnie z oświadczeniem p. arch.

Lisowskiego, do wywierenia studni, głębokości 40—45 mtr., w miejscu wskazanem przez prof. Przybylskiego, drogą ogłoszenia konkursu pomiędzy miejscowymi firmami, oraz apowaznić członków K-ta. pp. arch. Lande, Lisowskiego i Urbanowskiego, do zdecydowania tej sprawy, traktując ją jako pilną.

Przewodniczący w imieniu K-ta składa arch. Lisowskiemu podziękowanie za jego współpracę.

W wyniku dyskusji K-tet postanawia:

1. Wyłonić ściślejszy komitet fachowo-wykonawczy z grona sekcji budowlanej, oraz także komitet z grona sekcji finansowej.

2. Przyjmując do wł. domości memorjał inż. Folkierskiego z dnia 12. września r. b. oraz odczwę Magistrata Nr. 0.1402/24-I z dnia 26. września r. b.:

a) sprawę wyboru kierownika na miejsce powierzyć sekcji budowlanej, wraz z następującą opinią K-ta: kierownik budowy miejscowy powinien działać w pełnem porozumieniu z prof. Przybylskim, jako właścicielowym kierownikiem robót, który otrzymywać będzie całkowite honorarjum. Warunki współpracy i wysokość honorarjum ustalać pomiędzy sobą prof. Przybylski i wybrany przez sekcję kierownik miejscowy na podstawie warunków zawodowych architekta, z zastrzeżeniem, że honorarjum, należne miejscowemu kierownikowi i prof. Przybylskiemu, łącznie nie może wynosić więcej, niż ustalone w pow. warunkach. Formę tę K-tet uważa za najodpowiedniejszą, bowiem zwalnia go ona od obowiązku zawierania oddzielnych umów, i jest kwestją zaufania osobistego głównego kierownika, prof. Przybylskiego.

Sekcja budowlana powinna baczyć, aby kierownictwo powierzone zostało osobie, odznaczającej się dokładną znajomością stosunków, doświadczeniem i praktyką budowlaną, zmysłem praktyczno-administracyjnym,

zastągami architektonicznymi danego kandydata, jego pracami dokonanymi i t. p.

b) niezależnie od pow. sprawy K-tet powierza sekcji budowlanej:

1. sprawę zdecydowania ewentl. przystąpienia do robót ziemnych jeszcze w roku bieżącym, oraz

2) rozpatrzenie oraz ewentualne zatwierdzenie planu sytuacyjnego, przedstawionego przez prof. Przybylskiego

c) zwrócić się do sekcji budowlanej z prośbą o ułatwienie spraw powyższych na posiedzenia, które odbędzie się z udziałem prof. Przybylskiego, w poniedziałek, dn. 6-go października r. b. o godz. 17-cj.

d) zwrócić się do Magistrata z prośbą, aby przy opracowywaniu regulaminu Komitetu Budowy Teatru zaprosił członków K-ta do współpracy, celem zaznajomienia się z ich poglądami na sprawę. Jednocześnie Komitet stwierdza, że Magistrat, jako przyszły właściciel i gospodarz teatru, powinien być informowany o dysponowaniu funduszami i o toka prac Komitetu.

Zamykając posiedzenie z powodu wyczerpania porządku dziennego, prezes, reasumując wyniki dzisiejszej dyskusji, sądzi, że będzie wyrazicielem opinii całego Komitetu, jeżeli na tem miejscu raz jeszcze stwierdzi, że zarzuty o jakiegokolwiek opieśszczości wzgl. bezplanowości w działalności Komitetu należy uważać za bezpodstawne, gdyż poszczególni członkowie, którym powierzone zostało wykonanie uchwał, wywiązali się z swego zadania w sposób należyty.

Prezes Komitetu

(—) L. Golc.

Członek Komitetu

Sekretarz

(—) P. Rando.

Sprawozdanie z działalności Wydziału Opieki Społecznej za kwartał II-gi 1924 roku.

Działalność Wydziału Opieki Społecznej w kwartale drugim r. b. polegała w ogólnych zarysach na wykonywaniu, w miarę możliwości finansowej miasta tych świadczeń, wynikających z nowej Ustawy o opiece społecznej, które przez miasto zostały wprowadzone w życie.

Działy opieki społecznej, dotyczące: 1) ochrony macierzyństwa, 2) opieki nad bezdomnymi ofiarami wojny i szczególnie ciężko poszkodowanymi, 3) opieki nad więźniami po odbyciu kary i 4) walki z alkoholizmem, w okresie sprawozdawczym nie zostały jeszcze uruchomione. Nie można jednak pominąć milczeniem tego, że Wydział Opieki Społecznej poczynił pewne kroki w kierunku zorganizowania tych działów

Rozpatrując działalność Wydziału w zależności od charakteru świadczeń, widzimy, że w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca r. b. dokonano:

1. Opieka otwarta nad dziećmi.

Opieka otwarta nad dziećmi polegała na udzielaniu pomocy lekarskiej i wydawaniu obiadów

Z pomocy lekarskiej korzystało w kwartale drugim 44 dzieci, z tego 32 — z pomocy ambulatoryjnej.

Obiadów dla dzieci wydano 299.141 z czego około 70% bezpłatnie, pozostałe za minimalną opłatą, wynoszącą — 30,000 mk. za obiad.

2. Opieka zamknięta nad dziećmi.

Opieka zamknięta nad dziećmi polegała na umieszczaniu ich w Miejskich Zakładach Opiekuńczych i wysyłaniu do uzdrowisk.

W okresie sprawozdawczym umieszczono w Miejskich Zakładach 94 dzieci, z czego 22 sierot, 57 półsierot i 15 posiadających rodziców, lecz nie mogących dać dzieciom koniecznych warunków utrzymania.

W porównaniu z kwartałem pierwszym r. b., ilość dzieci, umieszczonych w Miejskich Zakładach znacznie wzrosła. Przyczyny należy szukać w trwającym w Łodzi bezrobociu, wskutek którego wiele rodzin pozbawionych zostało środków utrzymania dla siebie i swych dzieci.

Wielka ilość zgłoszeń o umieszczenie w Zakładach Miejskich zmusiła Wydział do wniesienia tej sprawy na rozpatrzenie Delegacji Wydziału, gdyż brak miejsc w Zakładach Miejskich uniemożliwił Wydziałowi przyjęcie do zakładów dzieci, potrzebujących opieki. Delegacja Wydziału uchwaliła umieszczać za odpowiednią opłatą u osób prywatnych niemowlęta, które z braku wolnych miejsc nie mogły być przez Wydział umieszczone w Miejskim Żłobku dla Niemowląt. Krok powyższy wywołany był koniecznością. Oddanie dzieci na wychowanie poprzedzane było dokładnym, zbadaaniem warunków materialnych i higienicznych rodzin, którym dzieci są oddawane.

W stosunku do dzieci starszych, Delegacja postanowiła tej kategorii dzieci prywatnym osobom na wychowanie nie oddawać, wejść natomiast w porozumienie z zarządami prywatnych instytucji opiekuńczych w sprawie umieszczania dzieci w zakładach tych instytucji.

Narazie, jak i tak i II-a uchwała Delegacji zostały zrealizowane częściowo.

W okresie sprawozdawczym Wydział prowadził następujące Domy Wychowawcze:

1. Miejski Dom Wychowawczy dla Niemowląt „Żłobek”, ul. Tramwajowa 15.

2. Miejski Dom Wychowawczy dla dzieci w wieku przedszkolnym, ul. Karolewska 51;

3. Miejski Dom Wychowawczy dla dzieci w wieku szkolnym, ul. Kopernika Nr. 51;

4. Miejski Dom Wychowawczy dla młodzieży chłopców, ul. Cmentarna 10 a;

5. Miejski Dom Wychowawczy dla młodzieży-dziewcząt; ul. Piotrkowska Nr. 92;

6. Miejskie Pogotowie Opiekuńcze dla dzieci, ul. Kopernika Nr. 51;

7. Miejski Dom Wychowawczy dla dzieci chorych na jaglicę, ul. Wiznera Nr. 25/7;

8. Miejski Dom Wychowawczy dla dzieci moralnie zaniedbanych, ul. Nawrot Nr. 98.

Przeciętnie przebywało w wymienionych zakładach 600 dzieci dziennie.

Uważamy za konieczne zaznaczyć, że procent śmiertelności w stosunku do przeciętnej ilości w Miejskim Żłobku dla Niemowląt, wyraził się w okresie sprawozdawczym cyfrą 6,95, co w porównaniu ze żłobkami w innych miastach Polski, gdzie śmiertelność przeciętna wynosi od 10—20%, zasługuje na specjalną uwagę.

Niezależnie od powyższego, Wydział prowadził przy Domu Wychowawczym dla młodzieży-chłopców, ul. Cmentarna 10 a, 2 warsztaty; szewcki i rymarski, w których wychowawcy pobierają nauki szewstwa i rymarstwa, oraz przy Miejskim Domu Wychowawczym dla młodzieży-dziewcząt Piotrkowska 92, szwalnię, w której dziewczęta uczyły się krawieczyny, a niezależnie od tego szwalnia obsługiwała wszystkie domy wychowawcze, szyjąc dla nich bieliznę i odzież.

Koszt utrzymania jednego dziecka w Miejskich Domach Wychowawczych w kwartale drugim wynosił:

w Żłobku dla Niemowląt:
kwiecień razem 3.450,075.
maj „ 3.158,730.
czerwiec „ 3.247,540.

w Domu Wychowawczym przy ul. Karolewskiej 51:

kwiecień razem 3.077,440.
maj „ 3.078,190.
czerwiec „ 1.845,950.

w Domu Wychowawczym przy ul. Kopernika 51 (łącznie z Pogotowiem)

kwiecień razem 1.523,200.
maj „ 2.526,240.
czerwiec „ 2.853,390.

w Domu Wychowawczym dla Młodzieży-chłopców, Cmentarna 10:
kwiecień razem 3.779,880.
maj „ 3.870,960.
czerwiec „ 4.021,710.

w Domu Wychow. dla Młodzieży—dziewcząt, Piotrkowska 92:

kwiecień razem 2.990,550.
maj „ 3.726,330.
czerwiec „ 2.975,070.

w Domu Wychow. dla dzieci chor. na jaglicę, Wiznera 25/7;

kwiecień razem 2.792,390.
maj „ 2.578,590.
czerwiec „ 2.742,320.

w Domu Wychow. dla moralnie zaniedb. dzieci-chłopców Nawrot 98:

kwiecień razem 3.185,240.
maj „ 3.378,000.
czerwiec „ 3.018,180.

W okresie sprawozdawczym Wydział wysyłał dzieci chore do następujących uzdrowisk: Zakopanego, Rabki, Buska, Witkowic i Białegostoku.—

W Zakopanem przebywało przeciętnie 16 dzieci, do Rabki wysłano w dn. 24 maja r.b. 43 dzieci i w dn. 28 czerwca r. b. — 46 dzieci, do Buska wysłano w dn. 17 maja — 20 dzieci i w dn. 26 czerwca r. b. również 20 dzieci, w Witkowicach i Białymstoku przebywało przeciętnie 32 dzieci chorych na jaglicę.

Wobec tego, że wyniki kuracji w Zakopanem, Rabce i Busku są dodatnie, Wydział zamierza podjąć starania w celu uzyskania większej ilości miejsc w tych zakładach. Wyniki kuracji w Witkowicach również były dodatnie i stan oczu dzieci wysłanych do Witkowic i Białegostoku uległ znacznej poprawie.

W związku z zamierzone n przez Wydział zorganizowaniem w mies. lipcu i sierpniu półkolonij letnich dla dziatwy szkolnej, poczyniono starania w celu uzyskania od Dyrekcji Tramwajów Elektrycznych bezpłatnego wzgl. ulgowego dowożenia dzieci na półkolonje. Starania te uwieńczono zostały pomyślnym skutkiem i to dało możność Wydziałowi umieszczenia w półkolonjach, które zostały zorga-

nizowane w parku 8 go Maja, dzieci z krańców miasta.

Zamierzenia Wydziału w sprawie budowy miejskich gmachów na Domy Wychowawcze w kwartale drugim posunęły się naprzód o tyle, że Magistrat, na wniosek specjalnej komisji do wyboru gruntów, postanowił oddać na ten cel grunta miejskie w Chojnach. Niezależnie od tego został wyłoniony specjalny komitet budowy gmachów Miejskich Domów Wychowawczych, który postanowił rozpiścić konkurs na szkice oraz przystąpić do opracowania planu budowy.

3. Opieka otwarta nad dorosłymi.

Opieka otwarta nad dorosłymi polegała na udzielaniu pomocy lekarskiej, wydawaniu obiadów, udzielaniu zapomóg na podróże do gmin przynależności i miejsc objęcia pracy, udzielaniu pomocy prawnej, wydawaniu zaświadczeń o stanie materialnym oraz chowaniu zwłok.

Z pomocy lekarskiej korzystało 251 osób.

Obiadów wydano 98.792, w liczbie tej — dla bezrobotnych — 87.982 i dla inteligencji — 3.880. obiady dla biednych i bezrobotnych wydawano bezpłatnie, dla inteligencji częściowo bezpłatnie, częściowo za opłatą 500.000 mk. za obiad.

Na akcję pomocy dla bezrobotnych wydatkowano: 29.166.142.000 marek.

Zapomóg na podróże do gmin przynależności i miejsc, w których zgłaszającym się wyznaczył pracę Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy, wydano w 86 wypadkach na sumę 1.114.618.000 mk. W porównaniu z kwartałem pierwszym ilość zapomóg na podróże podwoiła się. Przyczyną tego był brak pracy w Łodzi, zmuszający wiele osób do wyjazdu na koszt miasta, celem wyszukania pracy w innych miejscowościach.

Z pomocy prawnej korzystało 1889 osób, z czego 478 osobom udzielono porady przez napisanie odpowiednich podań, pozostali korzystali z porady ustnej. Porady prawne udzielano bezpłatnie (ustne) oraz za

minimalną opłatą, wynoszącą do 8 złotych, — osobom zamożniejszym.

W kwartale drugim również znacznie wzrosła frekwencja Patronatu Prawnego, na co głównie wpłynęło istniejące w Łodzi bezrobocie, które wywołało mnóstwo sporów sądowych z tytułu wydalenia z pracy bez odszkodowania.

Zaświadczeń o stanie materialnym wydano 579 osobom, prowadzącym spory handlowe lub też występującym z rozmaitemi podaniami do władz administracyjnych, szczególnie w sprawie uzyskania ulgowych paszportów zagranicznych.

Na koszt miasta pochowano 145 osób — 46 chrześcijan i 99 żydów (w kwartale I-ym r. b. — 399 osób).

4. Opieka zamknięta i półotwarta nad dorosłymi.

Opieka półotwarta i zamknięta nad dorosłymi polegała na umieszczeniu mężczyzn i kobiet w domach noclegowych, w domach starców i kalek: chrześcijańskim i żydowskim.

Z domów noclegowych korzystało przeciętnie 91 osoba dziennie (w kwartale I-ym — 153 osób).

W Chrześcijańskim Domu Starców i Kalek przebywało na rachunek miasta 115 starców, w Żydowskim — 15.—

W sprawozdaniu za kwartał pierwszy r. b. wskazaliśmy, że dział opieki półotwartej i zamkniętej nad dorosłymi nie jest należycie zorganizowany z powodu braku odpowiednich wzorowych miejskich Domów Noclegowych, jak również miejskich Domów Starców i Kalek. Wskutek tego Wydział napotyka nieprzewidywane trudności w walce z żebractwem. Sprawa zorganizowania Domów Noclegowych w okresie sprawozdawczym posunęła się naprzód, gdyż Magistrat na wniosek Wydziału, polecił Wydziałowi Budownictwa budowę Domu Noclegowego. Posunęła się również naprzód sprawa przejęcia przez miasto prowadzenia Chrześcijańskiego Domu Starców i Kalek, będącego dotąd pod zarządem Łódzkiego Chrześc.

T-wa Dobroczynności. Kilkakrotne konferencje z przedstawicielami, wymienionego Towarzystwa doprowadziły do pomyślnego wyniku, rezultatem którego jest zawarcie z Towarzystwem odpowiedniej umowy, na mocy której Wydział Opieki Społecznej, obejmie w najbliższej przyszłości prowadzenie Domu Starców.

Wysiłki Wydziału w sprawie walki z żebractwem doprowadziły do wejścia w porozumienie z władzami administracyjnymi, w sprawie prowadzenia tej akcji wspólnie. W pierwszym rządzie postanowiono dokonać w Łodzi rejestracji wszystkich żebraków, poczem sprawa ta znów będzie przedmiotem obrad Delegacji Wydziału. Jest nadzieja, że walka z żebractwem wejdzie obecnie na właściwe tory i plaga ta zostanie w najbliższej przyszłości usunięta.

5. Walka z nierządem.

Walka z nierządem w kwartale drugim nie posunęła się naprzód wskutek niewydania dotąd przez Rząd odpowiednich przepisów wykonawczych do Ustawy o opiece społecznej. Działalność Wydziału w tej dziedzinie ograniczyła się umieszczeniem w Domu Pracy w Łagiewnikach pod Krakowem 9 upadłych dziewcząt, które wyraziły chęć powrotu na drogę poprawy.

6. Udzielanie pomocy instytucjom prywatnym, opiekującym się dziećmi.

W poprzednich sprawozdaniach nadmienialiśmy, że współdziałanie Wydziału Opieki Społecznej z zarządami prywatnych instytucji dobroczynnych natrafia na poważne przeszkody wskutek braku odpowiedniego, centralnego komitetu tych instytucji. Obecnie przeszkoda ta została usunięta przez powołanie do życia Komitetu Prywatnych Instytucji Opieki Społecznej, działających na terenie m. Łodzi.

Instytucje prywatne korzystały w kwartale drugim z subsydjum Magistratu w postaci gotówki lub też żywności.

Prywatne internaty dziecięce otrzymały w okresie sprawozdawczym około 21,000.— złotych na 701 dziecko, z czego 488 dzieci żydowskich i 268 chrześcijańskich.

Oprócz tego Wydział wydał ochronom żywność dla 932 dzieci na sumę 2.952.210. mk.

7. Działy opieki, dotychczas przez miasto nie wprowadzone w życie.

A. Ochrona macierzyństwa.

Dział ten nie został zorganizowany ostatecznie, jednakże Wydział; korzystając z pośrednictwa „Kropki Mleka”, wydaje na rachunek Magistratu mleko matkom, karmiącym i niemowlętom, którego w kwartale drugim wydano na sumę 2.785.000,— mk. Niezależnie od tego Magistrat, na wniosek Wydziału przyznał T-wu „Kropka Mleka” poczynając od 1 maja r. b., subsydjum w kwocie 500.— złotych miesięcznie na działalność profilaktyczną Towarzystwa.

B. Walka z alkoholizmem.

Sprawa walki z alkoholizmem ograniczyła się utworzeniem przy Wydziale Sekcji do Walki z Alkoholizmem (na wzór Sekcji do Walki z Gruźlicą).

W zakończeniu nadmieniamy, że w okresie sprawozdawczym, odbyło się 5 posiedzeń Delegacji Wydziału, 4 posiedzenia Komisji Gospodarczej Wydziału, 1 posiedzenie Komisji Opieki nad dzieckiem i 2 posiedzenia Kuratorów Miejskich Domów Wychowawczych.

W kwartale drugim został opracowany budżet Wydziału na rok 1925, zamykający się sumą 8.040.805, złotych w wydatkach i 272.995, złotych w wpływach.

Obwieszczenia i Okólniki.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem Sm. 4072/24 z du. 11, VIII. 1924 r., zakomunikowanym Magistratowi przy piśmie, Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi z dnia

25. VIII. 1924 r. L. Sm. 357/16, zatwierdziło uchwalony przez Radę Miejską w dniu 10. IV. 1924 statut o poborze na rzecz m. Łodzi 4°/_o opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości w brzmieniu następującem:

S T A T U T

o poborze na rzecz miasta Łodzi 4°/_o opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości.

§ 1. Na zasadzie art. 13 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (D. U. Rz. P. № 94/23) pobiera się w m. Łodzi opłatę komunalną od umów o przeniesienie własności nieruchomości, położonych na obszarze m. Łodzi.

§ 2. Wolne od opłaty komunalnej od umów o przeniesienie własności nieruchomości są:

1) umowy, nie podlegające państwowej opłacie stempowej,

2) umowy, podlegające podatkowi spadkowemu i od darowizn, ust. 1 art. 2 ustawy z dnia 12 września 1922 roku (Dz. U. Rz. P. № 88/1922, poz. 785),

3) umowy, dotyczące nabywania placów przez kooperatywy mieszkaniowe i budowlane, stowarzyszenia społeczne, kooperatywy spożywcze i związki zawodowe.

§ 3. Opłata komunalna od umów o przeniesienie własności nieruchomości wynosi 4°/_o od sumy, która służy za podstawę wymiaru państwowej opłaty stempowej od tychże umów.

§ 4. Za opłatę komunalną od umów o przeniesienie własności nieruchomości odpowiadają solidarnie nabywca i sprzedawca.

Przy nabyciu nieruchomości w drodze licytacji za opłatę komunalną odpowiada nabywca.

§ 5. Opłata komunalna, przewidziana w art. 3, wymierzana i pobierana jest:

1) przez notariuszy, o ile umowa o przeniesienie własności nieruchomości zawarta jest w m. Łodzi przez notariuszy, działających na podstawie porozumienia z Magistratem i z upoważnienia Magistratu w charakterze organu, o którym mowa w art. 43 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku (Dz. U. Rz. P. № 94),

2) bezpośrednio przez Magistrat, o ile przeniesienie własności nieruchomości miało miejsce w drodze licytacji, tudzież w tych wypadkach, gdy umowa zawarta została wobec notariusza, a notariusz opłaty miejskiej nie wymierzył i nie pobrał.

Uwaga: Sposób pobierania opłat od umów o przeniesienie własności nieruchomości, położonych na terytorjum dwóch związków ko-

munalnych, drogą zamiany, uregulowany będzie w rozporządzeniu wykonawczem do ust. z dnia 11 sierpnia 1923 roku (pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych № SM. 7113/23 z dnia 23 stycznia 1924 roku).

§ 6. Przypadająca na rzecz m. Łodzi opłata w wypadku, przewidzianym w p. 1 art. 5, wymierzana jest i pobierana przez notariusza równocześnie z poborem państwowej opłaty stempowej, w wypadku zaś, przewidzianym w ust. 2 art. 5, uiszczenie opłaty winno być uskutecznione w ciągu 14 dni po otrzymaniu od Magistratu nakazu płatniczego.

Za czynności swoje przy wymierze i poborze opłat na rzecz Kasy m. Łodzi notariusze uprawnieni są — w myśl art. 43 p. 5 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku — pobierać odszkodowanie w wysokości 3°/_o sum, wypłacanych Kasie Miejskiej z tytułu pobranych opłat.

§ 7. Podwyższenie, znizenie lub umorzenie państwowej opłaty od umów o przeniesienie własności powoduje odpowiednie podwyższenie lub znizenie względnie umorzenie opłaty komunalnej od tychże umów.

§ 8. Nieuiszczona w terminie opłata ściągana będzie w drodze przymusowej z uoliczeniem kosztów egzekucyjnych według postanowień, zawartych w art. 6 ustawy z dn. 9 marca 1923 roku (Dz. U. Rz. P. № 31, poz. 189) i odsetek za zwłokę w wysokości 2°/_o mies.

§ 9. Odwołanie w sprawach wymiaru opłaty wnosić należy w terminie i trybie, przewidzianym w art. 48 ustawy z dnia 11. 8. 1923 roku (Dz. U. Rz. P. № 94, poz. 747).

§ 10. Wykroczenia przeciwko przepisom o wymiarze i poborze opłaty podlegają karze do wysokości zł. 345,9, o ile wykroczenie nie jest karalne według art. 62-66 ustawy z dnia 11. 8. 1923 roku (Dz. U. Rz. P. № 94, poz. 747).

§ 11. Przepisy wykonawcze do statutu niniejszego wyda Magistrat.

§ 12. Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i jednocześnie traci moc obowiązującą dotychczasowa uchwała Rady Miejskiej z dnia 22 listopada 1923 roku o 4°/_o opłacie od umów o przejście własności nieruchomości.

Łódź, dnia 16 października 1924

Magistrat m. Łodzi

Prezydent (—) M. Cynarski.

Przewodniczący Wydziału

Podatkowego:

(—) Kulamowicz.

Kronika miejska.

— **Z Państwowej Rady Spożywców.** W piątek, dnia 17-go b. m. odbyło się w Warszawie pierwsze posiedzenie Rady Spożywców, w którym — jako reprezentant Łodzi — wziął udział p. ławnik Muszyński. Rada zebrała się w komplecie (15 osób); prócz tego obecnych było kilku posłów sejmowych. Posiedzenie zagał p. minister Spraw Wewnętrznych, Huebner, w asystencji p. p. wiceministra Olpińskiego oraz naczelnika Wydziału Samorządowego, Weisbroda. P. minister Huebner w imieniu rządu zapowiedział poparcie dla uchwał Rady Spożywców, zaznaczając jednak, że Rada jest tylko ciałem doradczym i opiniodawczym. Następnie naczelnik Wydziału Apropowizacyjnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, p. Strzelecki, zobrażował stan apropowizacyjny Rzeczypospolitej, który w roku obecnym, wskutek nieurodzaju, przedstawia się nieświecie.

Po dyskusji na bieżące tematy apropowizacyjne Rada Spożywców postanowiła wystąpić do rządu: 1) o skłonienie cukrowników do utrzymania dotychczasowej ceny cukru; 2) o niepodnoszenie ceny węgla i 3) o ograniczenie przemiału mąki do 70%; 4) o budowę w większych miastach mechanicznych piekarni, pozostających w zarządzie samorządów; 5) o podwyższenie opłat wywozowych od zboża, względnie zupełne zamknięcie granicy na rok gospodarczy 1924/25.

W końcu posiedzenia Rada wybrała dla ułatwienia swej pracy dwie komisje, mianowicie; przemysłową i rolną. Do pierwszej z nich powołany został m.in. reprezentant m. Łodzi, p. ławnik Muszyński.

— **Posiedzenie komitetu Wydziału Kanalizacji.** Dnia 22-go b. m., pod przewodnictwem p. wiceprezidenta inż. Wojewódzkiego, odbyło się kolejne posiedzenie Komitetu Wydziału Kanalizacji i Wodociągów.

Na posiedzeniu tem rozpatrzono w ogólnych zarysach preliminarz

budżetowy Wydziału na rok 1925, przyczem postanowiono, że do dnia 15 listopada r. b. Komitetowi złożony zostanie szczegółowy plan budżetowy na rok przyszły, awzględniający wszystkie zamierzone prace. Przyjęto również regulamin działu gospodarczego Komitetu normujący sprawy gospodarczej części przedsięwzięcia.

Co się tyczy pożyczki inwestycyjnej, Komitet uznał, że wszystkie złożone dotychczas miasta oferty stawiają warunki wygórowane i nie do przyjęcia. Komitet postanowił jednak pnieustawać w zabiegach pożyczkowych, któreby doprowadziły do pomyślnego rozwiązania kwestii sfinansowania przedsięwzięcia kanalizacyjnego na dogodnych dla miasta warunkach.

— **Tępienie robactwa za pomocą gazów.** Szef artylerji O. K. IV, pułk. Kowalewski, zawiadomił Wydział Zdrowotności Publicznej, że przychylił do przedstawionego przez Wydział Zdrowotności Publicznej projektu tępienia robactwa przy pomocy gazów trujących. W tym celu zostanie do Miejskiej Izby Odkażającej przydzielony instruktor-fachowiec, — który zapozna personel miejscowy za sposobem użycia gazów. Trujące gazy i maski Wydział Zdrowotności Publicznej otrzyma z Wydziału Chemiczno-Gazowego w Warszawie.

— **Ambulatorjum jagliczne.** Sekcja do walki z jaglicą Wydziału Zdrowotności Publicznej z dniem 1-go listopada r. b. otwiera przy ul. Suwalskiej № 1 ambulatorjum dla chorych na jaglicę.

— **Godziny otwarcia sklepów miejskich.** Dla wygody szerokiej mas publiczności, zaopatrującej się w produkty spożywcze w sklepach miejskich, Wydział Handlowy wprowadził zasadniczą zmianę w godz. otwarcia tych sklepów. Obecnie sklepy miejskie otwarte są od godz. 8 r. do 1 popoł. i od godz. 3 6 popoł.

Treść numeru 44-go:

Kanalizacja, wodociągi i oczyszczanie m. Pragi Czeskiej.—

Dział sprawozdawczy:

Protokół 31 posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 16 października 1924 roku.—
Protokół posiedzenia Komitetu Budowy Teatru Miejskiego przy Magistracie m. Łodzi w dniu 30 września 1924 roku.— Sprawozdanie z działalności Wydziału Opieki Społecznej za kwartał II-gi 1924 r.—

Obwieszczenia i okólniki.

Obwieszczenie Magistratu m. Łodzi o zatwierdzeniu Statutu o poborze 4 proc opłaty od umów o przeniesienie własności nieruchomości.—

Kronika miejska.

Licytacje przymusowe.

Wydział Podatkowy Magistratu m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 29 października 1924 roku odbędą się licytacje przymusowe nieruchomości niżej podanych osób za niewpłacone podatki:

Geyera Z. Zgierska 96, całe urządzenie biara. Grosman A. Łotomska 19, szafa. Krakowski, Al. I-go Maja 23, szafa. Benecjan Kohn, Cegielniana 66, maszyna. Wigdoreczak Estera, Cegielniana 84, lustro. Książę Józef, Cegielniana 71, stolik. Jakubowicz, Zielony Rynek 6, kredens. Szpiro Froim, Naratowicza 58, biarko i zegar. Nachem Najfeld, Zawadzka 9, biarko. Milrad J. Piotrkowska 19, kredens, 2 garderoby, toaleta, stół, 6 krzeseł, kredens, leżanka, stolik. Sztal M. Brzezińska 10, kredens, otomana, tremo, zegar 2 szafy. Frenkiel, Cegielniana 26, pianino. Kozak Salomon, Piotrkowska 70, 3 kołdry. Głowiński L. Pańska 83, szafa. Kossowski. Zawadzka 4, zegar. Padlarz Ignacy, Prywatna 9, komoda. Falko, Al. I-go Maja 21, otomana. Frajman, Zawadzka 10, zegar. Grosberg, Jakóba 6, 2 krzesła. Bałka, Nowomiejska 21, szafa. Ellenberg i Wigdor, Cegielniana 49, obraz. Szenbergowa Karolina, Engla 7, komoda. Sziller, Piotrkowska 82, zegar. Szymańskiego H., Marysińska 36, lustro. Marczyński M. Kościelna 3, kanapa.

Dnia 30 października 1924 r. o godz. 9-cj rano: Manela I. Piotrkowska 18, urządzenie składu. Ferstera J. Piotrkowska 46, zegar. Berkenwald, Piotrkowska 110, cukiernica. Lasman S. Piotrkowska 54, lustro. Pinkus Charach, Traugutta 4, waga. Frytz Gąstaw, Zakąta 47, pianino. Wiślicki S. Sienkiewicza 9, kredens. Je-sionowski B. Karola 4, tremo i otomana. Strykowski J. Karola 8, obrus. Elbaum M. kredens. Działowskiego. Piotrkowska 269, kredens. Piszczkowski B. Piotrkowska 200, szafa. Ss-wie Mozesza Grawe, Piotrkowska 61, 7 szt. płaszu. M Kłoc, Piotrkowska 78, zegar i 2 krzesła. Busz H. Piotrkowska 70, kredens. Szajbe M. Gdańska 67, pomoćnik kredensu, 12 krzeseł, stół, zegar. Traabe, Andrzeja 46, kredens. Pik Dawid, Piotrkowska 38, towar. Brühl, Traugutta 4, biblioteka. W Dziale Sekwestracyjnym-Plac Wolności № 1: 3 szt. towaru fartachowego, należące do Mojlecha Madalino, amywalka marmarowa, 2 pary sztorów z ramami i zegar wiszący, należące do Hersza Grosbarda, oraz garnitur marynarkowy, 2 pary spodni i 2 kamizelki należące do Szymona Kronmana.